

stuk **1862** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 20 februari 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

tot instemming met het verdrag
tussen het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije,
de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Denemarken,
de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland,
Ierland, de Helleense Republiek,
het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek,
de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus,
de Republiek Letland, de Republiek Litouwen,
het Groothertogdom Luxemburg,
de Republiek Hongarije, de Republiek Malta,
het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk,
de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië,
de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek,
de Republiek Finland, het Koninkrijk Zweden
en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië
en Noord-Ierland (lidstaten van de Europese Unie)
en de Republiek Kroatië
betreffende de toetreding van de Republiek Kroatië
tot de Europese Unie, en met de slotakte,
ondertekend in Brussel op 9 december 2011

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Mia De Vits

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Ward Kennes, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceysens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Peter Van Rompuy, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1862 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op 19 februari 2013 het ontwerp van decreet tot instemming met het verdrag tussen het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland, het Koninkrijk Zweden en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (lidstaten van de Europese Unie) en de Republiek Kroatië betreffende de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie, en met de slotakte, ondertekend in Brussel op 9 december 2011.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Minister-president *Kris Peeters* spitst zijn toelichting bij het ontwerp van decreet toe op de totstandkoming van het verdrag en het doel en de inhoud van het verdrag en de slotakte.

1.1. Totstandkoming van het verdrag

Op 21 februari 2003 diende Kroatië een verzoek in voor toetreding tot de Europese Unie. Voorwaarden voor het lidmaatschap waren onder meer de handhaving van de mensenrechten en een betere samenwerking met het Internationaal Strafhof voor het voormalige Joegoslavië. Op 18 juni 2004 verwierf Kroatië de status van kandidaat-lidstaat. De toetredingsonderhandelingen gingen officieel van start op 3 juni 2005. Ze werden afgerond op 30 juni 2011.

Op 12 oktober 2011 bracht de Europese Commissie een positief advies uit over de toetreding van Kroatië en publiceerde ze de laatste voortgangsrapportage. Vervolgens werd op 6 december 2011 de beslissing inzake de toetreding door de Raad bevestigd. Het verdrag is op 9 december 2011 in Brussel ondertekend. Tijdens de overgangsperiode tot de toetreding heeft Kroatië het statuut van waarnemer in de meeste werkgroepen van de Raad en in de comités van de Commissie. De lidstaten hebben ermee ingestemd dat de Europese Commissie toezicht uitoefent op de naleving van de toezeggingen die Kroatië in het kader van de onderhandelingen deed. Het toezicht geldt eveneens met betrekking tot de voortzetting van de voorbereiding om bij toetreding de verantwoordelijkheden op te nemen die gepaard gaan met dat lidmaatschap van de EU. De Europese Commissie rapporteert via monitoringrapporten.

Kroatië heeft op 22 januari 2012 een referendum georganiseerd, waarin ongeveer 66 procent van de deelnemers zich uitsprak voor de toetreding.

1.2. Doel en inhoud van het verdrag en de slotakte

Artikel 49 van het verdrag betreffende de Europese Unie biedt Europese staten de mogelijkheid lid te worden van de Unie. Het toetredingsverdrag bestaat uit het verdrag tussen de EU-lidstaten en de Republiek Kroatië betreffende zijn toetreding en de akte betreffende voorwaarden voor de toetreding en de aanpassingen van de oorspronkelijke EU-verdragen.

Het verdrag bepaalt dat Kroatië lid wordt van de EU en van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie. Het land wordt ook partij bij het verdrag betreffende de Europese Unie, het verdrag betreffende de werking van de EU en het verdrag betreffende de oprich-

ting van de EGA. De bepalingen betreffende rechten en verplichtingen van de lidstaten en de bevoegdheden van de instellingen van de EU zoals bepaald in de verdragen waarbij Kroatië partij wordt, zijn van toepassing op het verdrag. De verdragspartijen moeten uiterlijk op 30 juni 2013 de ratificatieakte neerleggen, waarna het verdrag op 1 juli 2013 in werking zal treden.

De toetredingsvoorwaarden en de daaruit voortvloeiende verdragsaanpassingen zijn uiteengezet in de akte die aan het verdrag is gehecht en er integrerend deel van uitmaakt. Er is onder meer voorzien in een aanpassing van de oorspronkelijke verdragen en permanente bepalingen. Van de tijdelijke bepalingen hebben de belangrijkste betrekking op de overgangsperiodes, afwijkingen en specifieke regelingen in diverse beleidsdomeinen zoals het vrije verkeer van goederen, personen en kapitaal, de landbouw, de voedselveiligheid, het veterinair en fytosanitair beleid, de mededinging, de visserij, het vervoer en het milieu. Andere tijdelijke bepalingen hebben betrekking op de samenstelling van het Europees Parlement, de Europese Commissie, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, maar ook op de stemmenweging en de financiële verplichtingen van Kroatië. Dat land kan in een aantal andere domeinen geen gebruik maken van specifieke regelingen waardoor het van bij de toetredingsdatum het EU-acquis onmiddellijk zal moeten uitvoeren. Er zijn negen bijlagen en een protocol bij de akte gevoegd die er integrerend deel van uitmaken.

In de slotakte verbinden de overeenkomstsluitende partijen zich ertoe de Europese Commissie en elkaar alle informatie toe te zenden die noodzakelijk is voor toepassing. De slotakte gaat vergezeld van drie gezamenlijke verklaringen en een verklaring van Kroatië inzake overgangsmaatregelen voor de liberalisering van de Kroatische markt voor landbouwgrond. De akte bevat ook een briefwisseling tussen de EU en Kroatië in verband met de informatie- en consultatieprocedure voor de vaststelling van bepaalde besluiten en andere maatregelen tijdens de periode die voorafgaat aan de toetreding van Kroatië.

2. Bespreking

De heer *Ward Kennes* situeert de sfeer waarin de toetreding van Kroatië plaatsvindt als een klimaat van uitbreidingsmoeheid en eurocrisis, vooral budgettair. Het land werd in 1991 onafhankelijk na het uiteenvallen van de socialistische federatie die in dat deel van Europa onder Tito tot stand is gekomen. Het is niet verbazend dat het land steeds de blik op Europa heeft gericht, omdat dat aansluit bij de traditie en geschiedenis. Als overwegend katholiek land was het aan de Dalmatische kust sterk gefocust op Italië en Venetië, terwijl het noorden vooral op Centraal-Europa en het Habsburgse Rijk gericht was. Kroatië is al geruime tijd een vakantiebestemming en tijdens de burgeroorlog begin jaren 90 werd ook België nauwer betrokken.

Het land heeft in de voorbije jaren naar integratie in de Europese en Atlantische structuren gestreefd, naar de maatstaven van Kopenhagen en Madrid. Vlaanderen sloot met Kroatië een algemeen samenwerkingsverdrag in 2006. Het omvatte elementen om het toetredingsproces verder te ondersteunen.

Het belang van de toetreding ligt vooral bij een meer diepgaande betrokkenheid bij de Balkanregio. Het lijkt ook een stimulans voor andere potentiële lidstaten. Mogelijk kan het hele proces de sluimerende uitbreidingsmoeheid in Europa doen kantelen.

Een grotere unie vergt ook meer middelen, stelt de spreker met een verwijzing naar het advies van de SARIv. Er zijn fondsen ingeschreven in de meerjarenbegroting 2014-2020, maar bij meer afnemers van dezelfde koek is er een impact op alle lidstaten. Een nauwgezette opvolging van de Europese begroting is derhalve aangewezen.

Kroatië kende wat problemen rond de medewerking aan het Internationaal Strafgerechts-hof in Den Haag, maar de nodige stappen zijn gezet. Voorts zou er nog werk zijn aan de aanpak van corruptie, justitiële vorming en bescherming van minderheden. Dat laatste lijkt met het oog op de spanningen in het verleden een bijzonder aandachtspunt. De reïntegratie van vluchtelingen en ontheemden blijft er actueel en het verzoeningsproces in de Balkanregio is nog niet afgerond. In die zin kan Europa een stabiliserend gegeven zijn.

De spreker besluit dat de CD&V-fractie verheugd is over de toetreding van Kroatië en het ontwerp van decreet dan ook zal goedkeuren.

De heer *Christian Verougstraete* merkt op dat zijn fractie eurokritisch is en soms bezwaren heeft geuit tegen bepaalde landen die niet klaar leken voor Europa. Toch is Vlaams Belang niet tegen Europa. Kroatië kende een woelig verleden, maar bekwam uiteindelijk toch zijn onafhankelijkheid. Zijn sterke Europese traditie maakt het tot een goede Europese partner. Vlaams Belang zal daarom het ontwerp van decreet goedkeuren.

Ook mevrouw *Mia De Vits* vindt dat Kroatië klaar is voor toetreding, na succesvolle toetredingsonderhandelingen. Het deed veel moeite om uit te groeien tot een solide en volwassen democratie op basis van Europese waarden. Dat kan zonder voorbehoud worden erkend.

Het lidmaatschap van Kroatië maakt de EU ook sterker en effent het pad voor Europese integratie, zowel voor de EU als voor de Westelijke Balkan. Op sociaal-politiek, economisch, cultureel vlak is een hele weg afgelegd. Inzake corruptie is er nog wat werk, al is er al veel gebeurd. Op het gebied van vrouwengelijkheid zijn grote stappen vooruit gezet, maar de vertegenwoordiging is nog steeds ondermaats in economische en politieke besluitvormingsorganen. Ook de strijd tegen de mensenhandel moet worden voortgezet. Vakbondsrechten en arbeidsrechten behoren nog tot de werkpunten en structurele hervormingen van de economie, in casu ook de werkgelegenheid, dienen verder gestimuleerd.

De criteria voor toetreding tot de EU zijn evenwel met succes afgerond, besluit de spreker. Ook haar fractie zal het ontwerp van decreet goedkeuren.

De heer *Karim Van Overmeire* zegt dat ook de N-VA voor het ontwerp van decreet zal stemmen. Hij merkt nog op dat, ondanks de referenties naar de Balkan, de Kroaten zichzelf doorgaans niet als deel van de Balkan beschouwen. Zij zien zichzelf liever als deel van Midden-Europa met linken naar Venetië en het Oostenrijks-Hongaarse Rijk.

Toch is Kroatië koploper van een groep landen die zich deel weet of wil weten van het toetredingsproces. De omstandigheden in Europa lijken niet optimaal, maar het land doet enorme inspanningen, zelfs tegen de publieke opinie in, die het toetredingsproces van zes jaar moeten afsluiten. Met uiteindelijk nog een referendum met overwegend instemming als resultaat, ziet de heer Van Overmeire geen bezwaren meer voor toetreding. Niet op de vraag ingaan zou een slecht signaal zijn ten aanzien van de Kroaten zelf en voor alle andere potentiële lidstaten. Macedonië is al officieel kandidaat-lidstaat, Servië en Albanië hebben hun kandidatuur ingediend maar zijn vooralsnog niet officieel aanvaard. Voorts zijn er in de Westelijke Balkan nog Bosnië en Herzegovina, Montenegro en Kosovo. De EU heeft alle belang bij stabiliteit in haar achtertuin. Behalve de toetreding zelf is daarom ook het hele proces eromheen belangrijk omdat het een perspectief biedt.

Het toetredingsproces ging ook gepaard met een regionale integratie. De landen zijn bijzonder gefocust op de EU, West-Europa en vooral Duitsland. Cruciaal is dat ze onderling ook weer gaan samenwerken. In die zin vormt het CEFTA-akkoord een eerste aanzet. Dat verdrag ging in 2007 van start en is essentieel voor de hele regio.

De absorptiecapaciteit en uitbreidingsmoeheid zijn een probleem. De voorbarige toetreding van landen als Bulgarije en Roemenië waarvoor om politieke redenen uitstel moeilijk geacht werd, werkten dat in de hand. Voor Turkije is er te weinig draagkracht binnen Europa. Kroatië is dan ook een ander verhaal, waar de nodige inspanningen voor geleverd zijn en worden.

Slechts vijf lidstaten hebben het toetredingsverdrag nog niet geratificeerd: België, Denemarken, Duitsland en Nederland. Slovenië heeft de ratificatieprocedure nog niet eens opgestart, vernam het lid. Er zou nog een geschil over grondgebied tussen beide landen spelen, met name over een zeegrens. Heeft de Sloveense houding inzake de ratificatie daar nog steeds mee te maken of zijn er andere redenen? Kan de doelstelling van 1 juli voor het lidmaatschap nog gehaald worden?

Uit het samenwerkingsakkoord met Vlaanderen van 2006 zijn een aantal projecten voortgevloeid. Inzake het samenwerkingsproces tussen Centraal- en Oost-Europa, stelde de minister-president in november 2011 nog dat er van bilaterale initiatieven geen sprake meer kon zijn. Er werd wel voorzien in het aanzienlijke bedrag van 600.000 euro voor het Regional Competitiveness Initiative van de OESO. De SARiV oordeelt echter dat daarvan maar weinig resultaat te zien is. Het zou niet geleid hebben tot een intensivering van contacten met de bewuste landen, noch tot een bredere bekendheid van Vlaanderen en zijn instellingen. Blijft de minister-president bij zijn eerder standpunt of is hij bereid zijn mening te herzien en weer meer in te zetten op bilaterale samenwerking?

Minister-president *Kris Peeters* is blij dat het ontwerp van decreet algemene goedkeuring geniet. Hij verwacht dat elke lidstaat ook de nodige stappen zet om de vooropgestelde datum van toetreding, 1 juli 2013, te halen. Er zijn geen aanwijzingen dat deze timing niet gehaald kan worden, maar er zal niettemin nog bijkomend worden geïnformeerd naar de toestand in Slovenië.

Vlaanderen heeft steeds inspanningen geleverd die het mede mogelijk gemaakt hebben dat Kroatië deel kan uitmaken van de EU. In het kader van het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Kroatië is er een samenwerkingsprogramma 2009-2010 en zal er in 2013 een Vaste Gemengde Commissie plaatsvinden. Daarnaast zijn er ook APEC-beurzen voor Centraal- en Oost-Europa.

Voor de Westelijke Balkan werd het beleid over een andere boeg gegooid, bevestigt de minister-president. Deze landen zijn in een ander stadium terechtgekomen. Daarom rijzen uit die landen andere vragen, bijvoorbeeld over het landbouwbeleid. Met een grondige evaluatie van de middelen en resultaten die via een andere weg de regio bereiken, heeft de minister-president geen probleem. Hij merkt wel op dat het niet eenvoudig is om in een ruimer kader één-op-één aan te duiden waarvoor de middelen instaan. Internationaal zijn de uitdagingen bovendien heel groot, besluit hij.

3. Stemmingen

3.1. *Artikelsgewijze stemming*

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen bij unanimité van 8 stemmen.

3.2. *Stemming over het geheel*

Het ontwerp van decreet tot instemming met het verdrag tussen de lidstaten van de Europese Unie en de Republiek Kroatië betreffende de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie, en met de slotakte, ondertekend in Brussel op 9 december 2011, wordt eveneens aangenomen bij unanimiteit van 8 stemmen.

Sabine POLEYN,
waarnemend voorzitter

Mia DE VITS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

APEC	Antwerp/Flanders Port Training Center
CEFTA	Central European Free Trade Agreement
EGA	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
EU	Europese Unie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen